

[AccueilRevenir à l'accueilCollectionMythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567CollectionMythologia, Venise, 1567 - Livre VIItemMythologia, Venise, 1567 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis](#)

Mythologia, Venise, 1567 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis

Auteurs : Conti, Natale

```
", "author_name_items": "Auteurs", "author_size_items": "16px", "title_size_items": "16px" } }, new UV.URLDataProvider()); /* uvElement.on("created", function(obj) { console.log('parsed metadata', uvElement.extension.helper.manifest.getMetadata()); console.log('raw jsonld', uvElement.extension.helper.manifest.__jsonld); }); */ }, false);
```

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre V

[Mythologia, Francfort, 1581 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis](#)

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 01 : Des jeux, tournois ou joustes Olympiques](#)

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 02 : Des jeux Olympiques](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Venise, 1567 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 27/04/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/852>

NATALIS COMITIS MYTHOLOGIAE,

LIBER QUINTVS.

Cur Olympica, aliaq; certaminum genera fuerint instituta.

10

RAECCLARE sanè antiqui fecisse mihi videntur, Serenissime **CAROLE** Rex, qui, cum humanam vitam viderent multis calamitatibus, miserisq; circumuentam, multisq; incommodis assidue vexatam, per multa ad excitandos animos iacentes propè ac defessos ad hilaritatem excogitarunt, ut à quotidianis curis aliquantulum relaxarentur, quibus tamen & cū voluptate mores informarentur, & exercerentur vires corporis,

20

& ad religionis cultum vna excitarentur. Nam & comœdiæ, & tragediæ, & multa ludorum genera inuenta sunt, quibus non solum ad corrigendos animi mores instituerentur, sed etiam allicerentur homines ad corporis vires exercendas cum quadam voluptate. Ita enim fiebat ut populus qui spectatū conuenerat, eruditus cum voluptate discederet, cum vitæ moderationem nō siue delectatione imbibisset. Atque cum illa fierent animi relaxandi causa, tum in honorem Deorum immortalium multa certamina fuerunt instituta, quibus & ad cultum rerum diuinarum, & ad exercendas vires corporis homines excitarentur. Conueniebat igitur ex vniuersa Græcia ingens ad certamina partim spe victoriæ, partim spectandi desiderio, multitudo: vbi post peracta certamina de rebus ciuitatibus vtilibus, & ad salutē vel gloriam totius Græciæ spectantibus, consultabatur. Et quoniam illa certamina ad religionem antiquorum Deorum pertinebant, me operæ precium facturum existimo, si quibus de causis, & vbi, & quando illa instituta fuerint, & quo pacto agerentur, explicauero. Fuerunt igitur quatuor certaminum genera, Olympia, Pythia, Nemæa, Isthmia, quæ celeberrima fuerunt, de quibus singulatim dicemus: ac primum de Olympicis.

30

De Certaminibus Olympicis.

Cap. I.

40

Fuerunt Olympica certamina, quibus cum voluptate ad immortalium Deorum cultum, & ad exercendas corporis vires homines excitabatur, à Dactylis Idæis vocatis primum instituta, ut fama est. Nam ferunt illos fuisse quinque, qui ab Ida Cretæ monte in Elidem venerunt, vbi vna eorum natu maximus Hercules nomine, certamen curius per ludum fratribus proposuit: quorum nomina fuerunt ista: Pæoneus, Ida, Iasius, Epimædes; atque victorem Oleastro coronauit; quæ arbor ab ipso Hercule primum fuit eò ex Hyperboreis deportata. Hercules igitur Idæus primus

autor

Mythologia.

autor fuit certaminum Olympicorum, & cum quinque fratres fuissent, placuit quinto quoque anno, & quinque certaminum genera diuersis modis celebrari. Quae quoque quinto quoque anno fierent ita testatus est Aristophanes in Pluto;

ἔστι δὲ πέντε ἀγῶνται· καὶ τοὺς ἅνθρωποις ἐν ἑκάστῳ
ἑκάστῳ ἔστι τι, ὅπως πρῶτος αὐτοῖς τῶν ἀγῶνων ἀγῶνα,
ἢ καὶ τοὺς ἄλλους ἀγῶνας ἀνὰ δὲ τῶν ἀγῶνων ἑκατέρῳ,
ἀνὰ ἑκατέρῳ τῶν ἀγῶνων πρῶτος γινώσκων, ὅπως αὐτοῖς
αὐτοῖς ἀγῶνα, καὶ τοὺς ἄλλους ἀγῶνας ἑκατέρῳ, ὅπως αὐτοῖς.

10

Iupiter sanè pauper est: quod te palam profectò docebo.
Nam si diues sit, quo pacto faciens is certamina Olympi
Illic, quò Græcos omnes quinto quoque anno coegit,
Per præconem nuntiaret athletas victores, ubi coronasset
Oleastrî corona? nam magis auro decuit, si diues is esset.

20

Fuerunt qui victis Titanibus Iouem ipsum hæc certamina instituisse putarent; in quibus Apollo Mercurium cursu superauerit, cum Mars uicisset pugillatu: cuius rei indicium faciunt Pythicos tibiarum modos, qui salientibus quinquertionibus accinnebantur, quod carmen cōsecratum fuit Apollini, ut memoriz prodidit Pausan prioribus Eliacis. Fuerunt variis temporibus varij modi in certaminibus Olympicis seruati: nam præter homines, pueri etiam, & pulli equorum, & feminae, & varia vehiculorum genera in hos ludos admissa fuerunt; & iudices in singula certaminum genera delecti, pro quorum arbitrio præmia darentur victoribus. Postea verò institutum fuit ut grauioris armaturæ cursus pedicū admitteretur, quòd cum ad rem bellicanā non inutilem fore existimabant, in quo certamine primus victor declaratus est Demaratus Heræensis. Quod enim armati currerent, facile licet ex Epiniciis cognoscere. Alii singulos ex Idæis Dactylis singulos ludos instituisse putarunt, qui quòd quinque essent, a digitorum numero sunt vocati. Erant autem ista quinque ludorum genera; cursus, palæstra, discus, saltus, ars pugilum, de quibus ita meminit in eo Epigrammate Simonides;

30

Ἰσθμια, καὶ ἀσπὶς, ἀσπὶς ἢ φλαυγὶ ἵστα.

Ἰσθμια, ἀσπὶς ἢ φλαυγὶ ἵστα, ἀσπὶς ἢ φλαυγὶ ἵστα.

Isthmia deuicit Diophon & Pythia; disco,
Et saltu, & pugnis, & leuitate pedum,
Atque palæstra.

In his præmia victoribus coronæ proponebantur, atque ingens honor illis habitus est, ut testatur Xenophanes Colophonius in his carminibus, quæ olim latina fecimus;

40

Quòd si quis leuitate pedum certamina rēter,
Pentathlum si quis est ubi sylua Iouis,
Hic propè Pisæas undas ubi surgit Olympus,
Seu grauis ars pugilum, seu palæstra iuuat:
Seu graue bellum quod dicunt pancration illi,
Cuius ad summum mox venerandus erit,
Huic dabitur sedes inter certamina prima.
Impensa hinc illi publica victus erit.
Ex vrbe accipiet mox munera plurima, opesq;
Atq; hæc vel celeri consequeretur equo.

Scriptum

Scriptum reliquit Ifacius Herculem Alcmenæ filium, at non Idæum Dætyum. Olympia instituisse in honorem Iouis, ut videtur in his attestari Pindarus in Olympicis in Epinicio Theronis Agrigentini;

ἡ τὰ πύλας Διὸς
ὀλυμπίαδ' ἔτα-
σε ἡρακλῆος
ἀκρόβια πολέμου

Nam Pila: Ianè Iouis
Olympiadem statu-
it Hercules
Præludia belli.

Ferunt enim Herculem post debellatum Augeam Elidis Regem, qui Solis & Iphiboræ filius dicebatur, quoniā sibi promissam mercedem ob fimi bouum purgationem non accepisset, ex Elidis populationibus & præda certamen Ioui instituisse Olympio, atque illud Olympicum nominasse. Agebatur il-
lud certamen quinto quoque anno, ut dictum est, vel ut melius dicam, quin-
quagesimo quoque mense, & eo mense, qui Parthenius fuit vocatus, aut
ἀπαρθεύουσι, ut ait Pindari enarrator. Id ubi Hercules instituisset dicitur om-
nes volentes ad palæstram prouocasse, quò cum nemo prodire auderet, fama
est Iouem in palæstritam conuersum cum Hercule fuisse colluctatum, cum
vero pugna diu anceps fuisset, Iupiter, qui esset, se ostendit, atque ita id cer-
tamen Ioui gratum fuisse creditum est. Incipiebant Olympia die lunæ
decimoquinto transacto peractis ante solennibus, ut mos erat, sacrificiis,
atque per dies quinque agebantur: cum ante id tempus per dies triginta
exercerentur Athletæ. Scribit Strabo libro octauo Olympia certamina post
Troiana tempora incepisse, cuius rei illud facit argumentum, quòd nullam
de Olympicis mentionem fecit Home. cum meminere tantum de nonnullis
certaminibus funebribus. Agebantur igitur hi ludi in regione Eliensium
non procul a Pila ciuitate, & Alphæo flumine, ut testatur Virgil. in tertio
libro Georg. in his;

Sin armenta magis studium, vitulosq; tueri;
Aut Alphæa rotis prælabi flumina Pila.

Erat proposita victoribus corona ex Oleastro, (nam multa coronarū gene-
ra fuerunt in diuersis temporibus & locis: neq; omnes ex eadem arbore co-
ronabantur: cum alii gramineis, alii salignis, alii oleagineis, alii laureis
vel myrteis, vel querneis coronis, vel apio, vel palma coronarentur.) ut pa-
tuit è superioribus carminibus Aristophanis, & Plutarchus in Catone Vti-
censi meminit. Nam Faonius factus ædilis, ut is ait, spectaculum in Thea-
tro edidit, ac certantibus non ex auro coronas proposuit, sed quemadmodū
in Olympicis fieri solet, ex oleastro. Herodotus in Vrania Xerxem Persa-
rum Regem Græciam inuasisse scripsit, quo tempore agebantur Olympia,
qui cum Aræadas nonnullos percunctatus esset, quæ præmia proposita essent
victoribus, illique coronam ex oleastro respondissent miratus est magno-
pere. Ita se habent Herodoti verba; ὁ δὲ τῶν πρὸ αὐτῶν δὲ ἱερῶν ἀνὰ τὰς ταῦτα.
ἀλλ' ἔτι τῶν τοιούτων ἀνὰ τὰς ἀγῶνας, καὶ διατρίβας ἀγῶνας γυμνασίων καὶ ἵππων. ἡ δὲ ἐν ἱερῶν
δ, τὰς τὴν ἀγῶνιν ἀνὰ τὰς ἀγῶνας, πρὸς τὴν ἀγῶνιν ἐστίν. τίς ὁ αὐτῶν, τὸν ἱλαίον τὸν ἱε-
ρῶν τὸν αὐτῶν. Vnus præ ceteris illos interrogauit de his: qui responderunt
quòd agerent & spectarent gymnica & equestria certamina. Tum rursus
quaesuit is, quòd præmium illis esset propositum, de quo contenderent: qui
responderunt coronam oleaginam, quæ dabatur. Tum dicunt Tigranem Ar-
tabani filium silētium continere non potuisse, quin tanquam timidos, ac pa-
rum strenuos milites diceret, papæ Mardoni in quorum hominum regionem

nos

Mythologiæ.

10

20

Actolus vir altè

rens ornamentum oliux, quam olim

30

Monimentum in O

Atque de Olympiis certaminibus hæc breuiter dicta sint, nunc de Pythiis dicatur.

Cap. 11.

40